AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀ. տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ 4 տոլար
Տնօրէն-խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՇԱԲԱԹ 12 ՄԱՐՏ 1932
ԳԻՆԸ ԶՈՒՏ 2,50 Ս. Դ.

Զ. ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է ընել թերթիս տօնէնին հասցէին | ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ, ԲԱՑԻ ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 10 (587)

100,000ՆՈՑ ՃԱՊՈՆ ԲԱՆԱԿ ՄԸ ՊԱՏՐԱՍՏ ՅԱՐՁԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ, ԱՐԵՒԵԼԱՀԱՅ

Նիւթեր կան, որոնց կը մօտենան մարդիկ զգուշաւոր քայլերով, մանաւանդ երբ անոնք պիտի դառնան տպագրական խօսք։ Ցոնք չի֊նելու տեղ աչք չհանելու մտահոգութիւնը արգելք կ՛ըլլայ արտա֊յայտուելու անկեղծօրէն։ Սակայն ծածուկ պահուած ցաւը յետագային աւելի աւերիչ կը դառնայ։ Զուր է շաղալը երբ անկեղծ գոյնը կը պակսի։ Հարկ է մեր ներքին ցաւերուն մօտենալ առանց վերապա֊հութեան, մի անգամ ընդմիշտ արմատախիլ ընելու համար զանոնք մեր ազգային մարմնոյն վրայէն։

Նոր պատմութիւն չէ Արեւմտահայ և Արեւելահայ բացատրութիւնը, ըլլայ գրական հարցերու, ըլլայ որոշ մտայնութեան շուրջ։ Նախա֊պէս ռուսահայ և Թրքահայ բացատրութիւնը կը հոլովուէր, այժմ արխիւը նետուած են այդ բառերը։ Կարծես աւելի մեղմացնելու համար այս բառերուն բերած նախապաշարումը ընտրուած է՝ Արեւ֊մտահայ և Արեւելահայ բացատրութիւնը։ Վստահ ենք, օր մը այս վերջին բառերն ալ պիտի անհետանան՝ զիջելով իրենց տեղը մէկ գեղեցիկ բառի մը՝ որ երկար տարիներու երազը եղած է երկու հատ֊ուածներու մտաւորականութեան ընտրեալ մասին։

Մեր ապրած պայմանները սակայն ներկայի համար իսկ, իրա֊ւունք կու տա՞ն արդեօք այս երկու բառերու գործածու֊թեան։ Աշխարհագրական իմաստը մէկ կողմ թողած, ո՞ր հայութեան մասին է խօսքը, երբ Թրքահայաստանը անմարդաբնակ է և վերապ֊րող հայութեան կարեւոր մէկ մասը բնակութիւն է հաստատած ռու֊սահայաստանի մէջ, իսկ մեծ մասով ցրուած չորս հովերուն։ Աւելի շիտակ պիտի չըլլա՞ր ըսել՝ Հայաստանի հայութիւն և գաղութահայու֊թիւն։ Ճիշտ է առաջինին վրայ դեռ ռուսական մականն է որ կ՛իշխէ. սակայն շատոնց է որ հայ քաղաքական միտքը ներկայ Հայաստանն է որ կորիզ ճանչցած է ապագայ Միացեալ Հայաստանին։

Գիտենք որ բառերու փոփոխութեամբ հարցը չի սպառիր, բա֊ռերու ետին պատսպարուած է բարբառ, մտայնութիւն և սովորութիւն֊ներ։ Ժամանակը այս խոչնդոտները ևս պիտի հարթէ վստահ ենք։ Ներկայ Հայաստանի սահմաններուն մէջ երեք հարիւր հազարէ աւելի Թրքահայութիւն է հաստատուած. մեր օրերուն ականատես ենք ար֊դէն այս հոծ զանգուածի փոփոխութեան։ Տասն և չորս տարի է ան֊ցած, ու արդէն այս կարճ ժամանակի ընթացքին՝ մէկ երկնքի տակ գրեթէ նոյնացած են երկու հատուածները և՛ բարբառով և սովորու֊թիւններով։ Արտասահմանի մէջ նոյնպէս, տիրող պայմանները՝ չպի֊տի ուշացնեն նոյնացումը։

Կարեւոր և գրաւեցնող հարցը սակայն կը մնայ կրկին գրականու֊թեան կալուածը։ Արեւմտահա՞յ թէ Արեւելահայ բարբառով պէտք է գրէ հայ գրողը։ Ոչ մէկ կողմ ի հարկէ չի զիջիր թանըսելու իր մածունին։ Օգտակար չէ՞ արդեօք գրականութեան համար երկու բարբառներու ալ գոյութիւնը։ Գրողներ ունինք օրինակ, որոնց ոճը շահած է բար֊բառի փոփոխութեամբ, ուրիշներունը տուժած։ Սիքայէլ Վարանդ֊եան՝ հայ ներհուն գաղափարախօսը, շատ բան կը կորսնցնէ, երբ կը փորձուի գրել Արեւմտահայ բարբառով։ Եւ հակառակը անզուգական հրապարակագիր՝ Վահան Նաւասարդեան Արեւմտահայ բարբառով կը գտնէ իր ուժգնութիւնն ու թափը։ Օրինակները կարելի է երկարել այս ուղղութեամբ։ Ինչո՞ւ առաւելութիւն մը չնկատել երկու բարբառ֊ներու գոյութիւնը մեր գրականութեան համար։ Գրողի մը նախա֊սիրութիւնը չի սխալիր ընդհանրապէս՝ ինչպէս նիւթի, նոյնը և լեզ֊ուական մարզի մէջ։

Մօտենանք ուրիշ ցաւի մըն ալ, որ վերջերս կը յամառի արմատ բռնել մեր կարգ մը գրողներու մօտ։ Եթէ անցեալին մէջ քաղաքական շիլ հաշիւներէ տարուած անհարազատ տարրեր կը ձգտէին խրամատ բանալ հայութեան երկու հատուածներուն միջև, ներկայիս գրական և բանասիրական հարցերն են որ պատրուակ կը ծառայեն խիստ նայ֊ուածքներու, ու այս յաճախ քաղաքական նոյն սայլին լծուած մարդոց կողմէ։ Կը թուի որ մօտիկ շփումը փոխանակ իրար աւելի մօտեց֊նելու, կը հեռացնէ մեր մտաւորական ուժերը։ Ժամանակին եթէ Պոլիսն ու Թիֆլիսն էին այս մտայնութեան կեդրոնները, ներկայիս անոնց վիժած ժառանգը եղող Փարիզն է որ կը ցուցահանէ նոյն ախ֊տանիշերը։ Բայց բարեբաղդաբար ՓԱՐԻԶը կ՛ապրի ներկայիս ցրը֊ւած գաղութներու մէջ, ու նոր Պոլիսն ու Թիֆլիսը անկարող կ՛ըլ֊լան ներգործելու միտքերու վրայ։ Խօսքը որ կը մտնէ հատուածական նկատում, որու կողմէ որ գայ, կը գտնէ քննադատական վերաբեր֊մունք «Գաւառ»ի երիտասարդութեան կողմէ։ Եթէ մեր գրականու֊թիւնն ու երկերը հետաքրքրող ոեւէ հարցի մասին, հայ գրիչը պիտի մտահոգուի խուզարկու նայուածքներէ՝ որոնք անմեղ գաղափարներու մէջ անգամ հատուածականութիւն պիտի փնտռեն, հայ միտքը պիտի քալէ դէպի ամլութիւն։ Ո՞վ ըսաւ որ Արեւելահայ մտաւորականը իրա֊ւունք պիտի չունենայ իր անվերապահ կարծիքը յայտնելու աւելի Արեւմտահայութիւնը «շահագրգռող» հարցերու մասին։ Նոյնը և Արեւ֊մտահայ մտաւորականին համար։

Ժամանակն է կը կարծենք մաքրելու քարերը քանդուած պատ֊նէշներուն։ Մէկ հայութիւն, մէկ դատ, և մէկ ճամբայ, ու նաև մէկ մտայնութիւն։ Ո՛չ քարոզ են և ոչ ալ յորդոր այս քանի մը տողերը, այլ յեղյեղուած կարծիք մը՝ որուն խորացումը՝ վստահ ենք՝ բոլորին ալ հոգիի պահանջն է։

Քանդուած են հայութեան երկու հատուածները բաժնող արտա֊քին պատճառները։ Ժամանակն է նաև քանդելու հոգիի պատնէշները, ոչ Արեւմտահայ ու Արեւելահայ, այլ պարզապէս ՀԱՅ. այս կերպով միայն կարելի պիտի ըլլայ իրականացնել «Խենթ»երու լուսաւոր երազը։

ԿՈՍՏԱՆ ԶԱՐԵԱՆ

Կենսագրական չէ, ոչ ալ գործերու վերլուծում՝ այս քանի մը տողերը։ Ըն֊թերցողի պարզ տպաւորութիւններ ե֊թէ կուզէք։ Աւելին քիչ մըն ալ, տե֊սակ մը հետաքրքրութեան խթան յետ֊պատերազմեան հայ գրականութեան շուրջ։ Իրական արժէքները թմրկահա֊րութեան պէտք չունին, ճիշդ է, տա֊ղանդները կր բաւեն իրենք իրենց հա֊մար, կը խորշին անգամ ծափէ ու ցափնիէ. բայց անոնց ժողովրդակա֊նացումը դուրս պէտք է մնայ իրենց սեփական նախասիրութիւններէ։ Գ֊րագէտին անձը եթէ կը պատկանի ինքն իրեն, գործը սեփականութիւնն է գինք ծնող ժողովուրդին։ Ապագան գի֊տենք անսխալական է անմահներու մասին, որոնք հրեղէն սիւնի մը պէս կը բարձրանան՝ որքան տարիները փո֊շի կապեն ու հեռանան գալիք օրերէն, սակայն ներկան նոյնպէս անհրաժեշ֊տութիւնն ունի օգտուելու բոլոր մեծ գործերէն, երբ մանաւանդ մեր ապրած պայմանները կը հրահանգեն օգտագոր֊ծել ամէն ինչ՝ և առաջին առթիւ գեղե֊ցիկ գրականութիւնը՝ ամուր պահելու համար մեր հաւասարակշռութիւնը և հոգեկան կշիռքը։

Դժուար չէ Կոստան Զարեանի տե֊ղը որոշել մեր գրականութեան մէջ։ Պատերազմէն առաջ՝ շաբաթաթերթ «Ա֊զատամարտ» և յետոյ «Մեհեան»էն յը֊ստ ծանօթ էինք իր անունը՝ աչակերտական նստարաններէն։ Բայց իր գործերը ճանչցանք պատերազմէն յետոյ։ Առա֊ջին գործը՝ «Օրերու Պսակը», լոյս տե֊սաւ պատերազմէն յետոյ, 1923ին։ Երկու ծայրայեղ և հակոտնեայ կարծիքներու միջև, մէկ կէտ որոշ էր ու պայծառ, որ՝ «Օրերու Պսակը» հատորին հեղինա֊կը անակնկալներ ունէր տալիք հայ գը֊րականութեան։

Հայաստանէն վերադարձին՝ 1925ի թուականին, Կոստան Զարեան Հայ֊րենիք ամսագրի մէջ հրատարակեց եր֊կար բանաստեղծութիւն մը՝ «Հայաս֊տանում» խորագրով։ Շատ ժամանակ չանցած անիկա նոյն ամսագրին մէջ հրատարակել սկսաւ իր երկար ու գե֊ղեցիկ աշխատութիւնը՝ «Անցորդը եւ իր ճամբան», յետագային՝ մինչև 1931, «Հայրենիք» ամսագրին մէջ, Զարեան կարճ ընդհատումներով գրեց՝ «Արեւ֊մուտք», «Կեսարը», և Մի Բաժակ Գի֊նի», «Քաղաքներ», «Տատրագոմի Հար֊սը»։ Բոլորն ալ երկար ու արժէքաւոր աշխատութիւններ։ Իսկ անցեալ տար֊ուայ վերջը՝ ամսագրի տասներորդ տար֊ուան առաջին թիւէն՝ անիկա սկսաւ իր մէկ մեծ վէպը՝ «Բանկօօպը և Մամութի ոսկորները» խորագրով։ Այս վերջին գործը, որմէ մէկ մաս մը միայն ու֊նինք։ «Հայրենիք» Ամսագրի վերջին չորս թիւերուն մէջ, ցոյց կու տայ որ ան պիտի ըլլայ հայ նորագոյն գրա֊կանութեան զարդերէն մէկը։

Կոստան Զարեան ծանօթ է նոյն֊պէս եւրոպական գրականութեան մէջ։ Իտալերէն գրուած անոր՝ «Երեք երգե֊րը», բացառիկ ուշադրութեան առար֊կայ դարձած է Իտալիոյ մէջ։ Լեհ ծա֊նօթ փիլիսոփայ՝ Լաթովնսկի այս գոր֊ծը թարգմանած է Լեհերէնի։ Զարեան հետաքրքիր դասախօս մըն է եղած նա֊եւ եւրոպական կարեւոր քաղաքներուն մէջ. հիացումով մտիկ ըրած են զինքը շատ մը կարեւոր դէմքեր՝ գրական հար֊ցերու մասին։

Կարճ այս թուումը բաւական չէ ան֊շուշտ ճանչցնելու համար՝ մեր օրերու այս բեղուն ու բազմակողմանի զար֊գացման տէր գրագէտը։ Սովորութիւն չէ եղած կարծես մեր մէջ ապրողնե֊րու կեանքին ու գործերուն մասին խօսիլ, այդ պատճառաւ իսկ միշտ թե֊րի կը մնայ մեր ծանօթութիւնը։ Գր֊ողը ժողովրդականացնելու անհրաժեշ֊տութիւնը՝ զոհը եղած է մեր անցու֊ցած փոթորկոտ կեանքին։ Զարեանի «Տատրագոմի Հարսը» միայն, բաւա֊կան է իր անունը գուրգուրանքով բե֊րելու մեր շրթներուն։ Մինչև իր քը֊սան և հինգ տարիքը հայ լեզուէն ու հայ միջավայրէն հեռու ապրած այս [illegible] կը դառնայ, մօր [illegible] գլխաւոր

Կոստան Զարեան

ցեղին իտէալներուն վերաբերմամբ, այլ և հաւատք մեր դատին հանդէպ։ Եթէ քննադատական գիծը ուժեղ է մեր ժո֊ղովուրդի պատմութեան վերաբերմամբ, այդ պիտի վերագրել իրատեսութեան զարթնումին մեր մէջ, և որը պէտք է ողջունել սրտանց։ Գեղարուեստական երկը ոչ միայն չի կորսնցներ այլև կը շահի առօրեայ հոգերու անդրադարձու֊մէն։ Վէպը մանաւանդ կալուած մըն է՝ որտեղ պէտք է տիրական դառնայ միտքն ու գաղափարը ու նաև ձգտումը։

«Տատրագոմի Հարսը»՝ Սանան, կինն է Ֆէտայի Ցոնանին, որ ամուսնական առագաստը կը լքէ՝ ի տես այն զսը֊լումին որ հայոց աշխարհն էր պատած։ Ֆէտայի Ցոնոն մեր ժողովուրդի այն բացառիկ դէմքերէն է որոնք կը զոհեն ամէն սրբութիւն՝ նուիրուելու համար արիւնոտ դատի մը յաղթանակին։ Նոր հարս Սանան երկար կ՛սպասէ իր Ֆէ֊տայի ամուսնոյ վերադարձին, ի զուր սակայն, ու աշխարհային փորձութիւ֊նը չի ուշանար։ Սանան կը հեռանայ իր գիւղէն քիւրտ երիտասարդի մը հետ։ Անօրինակ է գայթակղութիւնը, Ֆէտայու կին՝ և քիւրտի հետ փա֊խո՛ւստ, կը փոթորկի հանրային խիղ֊ճըն ու Ֆէտայու հոգին։ Անողոք վճի֊ռը չի ուշանար սակայն։ Ժողովի են Ֆէտայիները, շուարած է խմբապետ Ռուբէնը, ի զուր կը մտածէ յետաձգել որոշումը, յեղափոխական կրօնաւոր Վարդան վարդապետն ալ նոյն կարծի֊քէն է.— Ֆէտայի Ցոնան արիւնով պէտք է մաքրէ Ֆէտայու ոտնակոխուած պատիւը։ Ու Տատրագոմի հարս Սանան կ՛իյնայ դաշոյնի հարուածներու տակ։

Ցանցանք է թերեւս այսքան հապ֊ճեպ ու անպաճոյճ կերպով գծել այս պատկերը, որը Ռուբէնի գրչին տակ վառ և կենդանի գոյներով կը ներկա֊յանայ, որմէ և քաղած է Կոստան Զար֊եան իր նիւթը՝ կերտելու համար սքան֊չելի գիւցազներգութիւն մը, նկատելով մեր աչքին՝ հայ գիւղը, անոր բարքերը, Ֆէտայու կեանքը, հայ երկ֊րի ապստամբեայ խորհուրդը և դարե֊րու ոգին։ Զուր յոգնութիւն է սակայն գեղարուեստական երկի մը շուրջ գրիչ շարժել, կարդալ պէտք է գործը, տեղ֊եակ դառնալու համար անոր տալիք վաւերական վայելքին։

ԼՈՒԹԵՐ

ՏԱՏՐԱԳՈՄԻ ՀԱՐՍԸ

(ՀԱՏՈՒԱԾ ՄԸ՝ «ՖԷՏԱՅԻՆԵՐԸ» ԳԼՈՒԽԷՆ)

Գրեց՝ ԿՈՍՏԱՆ ԶԱՐԵԱՆ

Մի քարի վրայ, ատամձին կծկուած, գլխաւոր Մակարը,
հրավառ աչքերով, դողում է, դիտում՝ կարծես մեծ տօնում
նա պիտի պարի։ Միւսները չոքած, ժայռերի ետև,
չոյում են մօսին ու գայլերի պէս նայում են գաղտում
պղրուող Փեսերի խմբերին ցրուած։
Ամէն մի փամփուշտ իր գինը ունի։ Ամէն մի վայրկեան
մի ժամ է երկար։
«Ձե՛ռ տեսնեմ քաջեր», — եւ խմբապետը հրաման է տալիս։
Լեռան կատարից համազարկերը,
թիթեղին կպչող կարկուտի նման, տեղում են ներքեւ
եւ խոր ձորերի արձագանգները
թմբուկ են զարնում։ Լեռի երեսին, որսի ժամանակ
նստած բադերի երամների պէս, թշնամին շուարած
փախչում է չորս կողմ՝ պատերի ետեւ ապաստան փնտռում։
Ոմանք փռուել են երեսի վրայ եւ դէմքը տուել
արիւնած ձիւնին։ Ցասակ է սակայն, թէ ինչպէս չփթթուած
թուրք սպաները հրաման են տալիս,
վազում, շարժկում,
յետոյ խումբ առ խումբ, գալիս են առաջ
եւ համազարկին համազարկով պատասխան տալիս։
Վաշտը օձի պէս սողում է դանդաղ, յետոյ նետւում է
ժայռերի ետեւ, ցրւում, ետ վազում,
ու յամառ շարքով,
քարերի գլխին օղակ է կապում՝ մօտեցում վերեւ։
Ֆեդայիները, վայրի այծերի ճկուն շարժումով,
փոխում են դիրքը, կրակում, վեր ցատկում կատաղօրէն
հնձում թշնամու սեղմած շարքերը։
Միայն Մակարը,
ծերացած խոյը, կանգնում է մենակ անդունդի եզրին,
արիւնաթաթախ, թուլցած ձեռքերով, եւ էլ ուժ չունի
տեղից շարժուելու։ «Մակա՛ր, վեր արի»։ «Դուք գացէ՛ք, տղաք,
դեռ փամփուշտ ունիմ»։— Եւ վերջին թափով,
ասլանի նման, ահաւոր ու մեծ, նա հարուածում է
մօտեցող զօրքին, իր վիրաւորուած բերանը ծռում
դուրս թքում արիւն, հայհոյանք ու ոխ, կանգնում ուժասպառ
ոտքերի վերայ՝
քաջաբարօրէն վայր նետւում անդունդ։
Թող այլ երկրներում հնչէ՛ ասպետական Ռոլանի փողը։
Զէնք ու զարդերով, սուրերով փողփող եւ կոզակներով,
թող առաջնորդեն ասպետները ժիր Կարոլոս Մեծի,
եւ գլեակներում,
նուրբ պրինցէսները թող երգ հառաչեն,
լուանէ ձայներով, հերոսի համար։
Հայոց լեռների դաժան վայրերում, միայն ձորերի
ոգին է դժգոյն,
որ իր գլուխը զարնում է քարին եւ կաղկանձելով
թաւալ է գալիս։
Արեւմուտքի վառուած հողմերը նետւում են չորս կողմ,
արագ թմբրում՝ պեղում ձիւնի մէջ խոր գերեզմաններ։
Ծերուկ Մակարի փշրուած մարմնից արիւն է յորդում
եւ մահը նստած, մօմէ ձեռքերով, մարում է յամառ
նրա աչքերի երկրային լոյսը։
Հեռուից Սասունը
իր բազուկները բախում է հուժկու
իջնող երկնքին եւ, ծանր ձեռքով,
պատռում ամպերի բոցավէտ ճամբան։
Գիշերը
խարազանում է լեռը։ Ոզջերում թաքնուած,
ֆեդայիները մաքրում են մօսին եւ գրկախառնւում
տաղերի հետը։
Այնտեղ, դաշտի մէջ, թշնամիները,
իրենց յաղթութեան ամօթը սեղմած գունատ երեսին,
վերադառնում են քանդուած գիւղերը եւ քաշկռտելով
Մակար հերոսի խոշտանգուած դիակը,
տանում նետում են բաց հրապարակը։
Նրանք չեն տեսնում,
թէ ինչպէս Վանայ Ծովում լուացած
սրբերը բոլոր
ալիքների հետ նետւում են ափը
եւ ոտնոց քամու սանձերը բռնած՝ սուրում են արագ
Հայոց աշխարհում,
ու աղօթքների մի դարձալար դառնում դժբախտ հերոսի
շիրիմի առջեւ։
Լեռների հսկայ մագաղաթներում գծուած ու ներկուած
նահապետները, ոգիները քաջ, թագաւորները,
վանքերից ելած դալկահար ու խեղճ
հայ Սարկաւագները
ծունկի են գալիս։

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ, ՄԻ ՄՈՌՆԱՐ, ՎԱՂԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՒԽՏԻ ՕՐՆ Է

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԵՐԳԱՂԹԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ԴԱՒԸ

Ոչ թէ համայն հայութեան ընդհանրապէս, այլեւ մասնաւորապէս Հայաստանի ոխերիմ թշնամին է Տաճկաստանը։ Ամէն մէկ քայլ, իւրաքանչիւր գործ, որ կը նպաստէ Հայաստանի ժողովուրդի զօրացման, անոր նիւթական թէ ֆիզիքական բարձրացման — միեւնոյն է բացարձակապէս թէ այնտեղ կը տիրեն խորհրդային թէ հանրապետական ժողովրդապետական կարգեր — Թիւրքիան իրեն դէմ ուղղուած կը նկատէ։ Այս պատճառով ալ Ներգաղթի անուղղակի թշնամին է. ան դէմ է որ արտասահմանի հայ թափառական բազմութիւնները տեղաւորուին սահմանակից հայ երկրին մէջ և օր մը վտանգաւոր դառնան իրեն։

Անգարայի ցոյց տուած ջերմ չահագրգռութիւնը Հայաստանի ներգաղթի խնդրին, որուն ձախողեցման համար ան կիրարկած է ամէն տեսակ միջոցներ, կը բղխի բնազդական վախէն որ կզգան Քէմալական վարիչները։ Այն է որ ուշ կամ կանուխ սահմանային խնդիրը Հայաստանի և Թիւրքիոյ միջև հրապարակ պիտի գայ և հայկական վիլայէթները, որոնք դատարկուած կը մնան ազգաբնակչութենէ, պէտք է միացուին Հայաստանին, այսինքն այն երկրին, ուր կուտակուած կապրին անոնց հարազատ տէրերը։ Երթեւեկի նոր հրահանգը, որով բոլոր տաճկահպատակները, թուղթի վրայ — չմոռնանք ընդգծելու այս հանգամանքը — իրաւունք կունենան իրենց երկիրները վերադառնալու, գերագոյն զոհողութիւնն է, որ թիւրք կառավարութիւնը յանձն կ'առնէ ձախողեցնելու համար Հայաստանի ներգաղթի ծրագիրը։ Մենք զոհողութիւն անուանեցինք Թրքական այս կարգադրութիւնը ոչ թէ իր գործադրութեան և անոր հետ կապուած բազմապիսի հաշիւներու համար, այլ իբրև սկզբունք, որ հայի վերադարձի գաղափարը, սոսկ ձեւապէս իսկ· իր հողերու վրայ, հանդուրժելի կը դառնայ։

Հայաստանի Ներգաղթի թշնամին է Թիւրքիա, որովհետեւ անոր ջանքը եղած է տկարացնել ըստ կարելւոյն զայն, մասնատել և թողչտալ, որ ան ինքնամփոփ երկիր մը դառնայ։ Անգարայի պնդումով է որ հայկական Նախիջեւանը իբրև տոհմին ինքնավար շրջան զատուեցաւ Հայաստանէն, դաշնակից Մոսկուայի հրամանով և Ազրբեջանի թեւարկութեան յանձնուեցաւ որ սահմանակից չէ իրեն, քանի որ Ազրբեջանի և Նախիջեւանի միջեւ կը տարածուի հայկական սեպը, Զանգեզուրը, որ աչքին փուշն է թիւրքին, որովհետև ան կ'արգիլէ թիւրքական բանակը անմիջականօրէն կապուելու Նախիջեւանի վրայով Բագուին, բան մը, որմէ չեն հրաժարած քէմալական վարիչները։

Մինակ չէ Հայաստանի հարաւի թշնամին իր հակառակութեան մէջ ընդդէմ հայ ներգաղթին։ Ան իր զինակիցները ունի յանձին Վրաստանի և Ազրբեջանի խորհրդային քոյր հանրապետութիւններուն։ Վրաստանը դէմ է հայ տարրի բազմացման, Հայաստանի հզօրացման, Անդրկովկասի մէջ։ Ան անպատիժ կերպով գրաւած կը պահէ հայկական Բորչալուն, Ախալքալաք ու Ախալցխան և ոչ մէկ միջոցի առջև կանգ չառներ, Թիւրքի և Թաթարի հետ զինակցելու գնով, իր աւարը երաշխաւորելու համար։ Հայաստանի ներգաղթը հզօրացնելով Հայաստանը, վտանգի պիտի ենթարկէր Վրաստանի ոտնձգութիւնները։ Բացի այդ, Վրաստանը, կուզէ որ Հայաստանը մնայ իր արդի տկար, թոյլ կացութեան մէջ, որպէսզի Թիֆլիսը ապահով շարունակէ իր հեգեմոնեան, բռնանալ Անդրկովկասի, մանաւանդ Երեւանի վրայ։ Ո՞րու համար գաղտնիք մըն է, թէ Հայաստանը կառավարողները առաջին հերթին Թիֆլիս նստած Վրացի համայնավար պետերն են։

Ազրբեջանի թշնամական դիրքը Հայաստանի ներգաղթին հանդէպ ոչ մէկ մեկնութեան կը կարօտի։ Թիւրքիոյ յառաջապահն է ան Անդրկովկասի մէջ և հետամուտ է հետեւաբար հայութեան տկարացման, որպէսզի անվրդով կարողանայ իր իշխանութեան տակ պահել Հայաստանի Հանրապետութեան անբաժան մասերը կազմող Հայկական Ղարաբաղը և Նախիջեւանը։

Թիւրքիան որ իրեն զինակից ունի խորհրդային Հայաստանի դաշնակից երկու յիշեալ քոյր հանրապետութիւնները արդէն անգամ մը արձանագրած է հայ ներգաղթի ծրագրի դէմ տարած խոշոր յաղթանակ մը։ Լօզանի խորհրդաժողովին մէջ, 1923 թուին, Անգարայի պահանջներուն ընդառաջելով, խորհրդային ներկայացուցիչ Չիչերին, վիժեցնելու նպատակով հայերու տեղաւորումը Թիւրքիոյ սահմանակից հողերու և առաւելապէս Հայաստանի մէջ, առաջարկեց փոխադրել արտասահմանի հայ տարագիր բազմութիւնները, թիւով հարիւր հազար, Կուփանի յայնատարած անապատները, Ռուսաստանի մէջ։ Ազգերու անկախութեան իրաւունքի «ջատագով» խորհրդային իշխանութիւնը, Հայաստանի ժողովուրդին փոխանակ հնարաւորութիւններ ընձեռելու իր հարազատ երկիրը վերադառնալու, այդ բազմութիւններուն, որոնք իրենց երկրէն վտարուած են ջարդարար Թիւրքին ձեռքէն, կը հրամցնէ երթալ բերրիացնելու ռուս հողերը։ Այս ամբողջ առաջարկին նպատակն էր, ոչ այլ ինչ քան եթէ դաշնակից Թիւրքիային ապահովել հայութեան դէմ կիրառուած անպատիժ ոճիրը։

Հայաստանի Ներգաղթի դէմ դաւող Անգարան, այժմ բոլէն յարմար նկատած է այս անգամ ինք հրապարակ գալ և արգիլել հայերու տեղաւորումը դրացի Հայաստանի մէջ։ Երթեւեկի հրահանգը, որու դրդապատճառները բազմակողմանի են, ահա թէ ինչու կը հետամուտ հարուածելու Հայաստանի Ներգաղթը։ Պէտք է խոստովանիլ, որ մեր թշնամին շատ ճարպիկ ալ շարժած է իր այս ռազմախաղին մէջ։ Հրաւիրելով տարագիր հայերը վերադառնալու իրենց հողերուն վրայ, անշուշտ որ Թիւրքը նկատի ունի թէ ստանդական հայը, որ տակաւին տուն տեղ եղած չէ արտասահմանի մէջ նախամեծար պիտի համարէ վերադառնալ իր երկիրը, տէր կանգնելու իր կալուածներուն, քան թէ պիտի ուզէ երթալ Հայաստան, որ ի վերջոյ նոր երկիր մըն է գաղթականին համար, որ ան պիտի ենթարկուի նորեկի բոլոր դժուարութիւններուն և բնակալ օտարոտի վարչութեան մը խստութիւններուն։

Միայն այս չէ։ Երթեւեկի թիւրք հրահանգը, Անգարայի հաշւով, կոչուած է եթէ ոչ ձախողեցնելու, գէթ թուլացնելու նաև թափը օգնութեան մարմիններու գործունէութեան, որոնք նիւթական միջոցներ կը հայթայթեն Հայաստան Ներգաղթողներուն։ Առանց այն ալ բոլշեւիկ վարիչները, հակառակ տասնէ աւելի տարիներու իրենց տիրապետութեան շրջանի շռայլած խոստումներուն, շատ դժուարութիւններով արտասահմանէն տասնեակ մը հազար հայ միայն ընդունած են, ի՞նչ լաւ առիթ դառնալու կոչուած է նոր երթեւեկի հրահանգը, այդ պարտաւորութենէ այլեւս ազատ ձգելու խորհրդային իշխանութիւնը, երբ Ներգաղթողներու և Ներգաղթի մարմիններու տրամադրութեանց մէջ զգացուի Թիւրքին փնտռած բեկումը։

Խ. Թ.

Հովիտների մէջ, երկաթէ քայլերով
կայծկլտող ու վառ սաղաւարտներով
ահա անցնում են լեգեոնները
ու հայ պատմութեան
թափօրը հսկայ, դուրս եկած մթին
դարերի խորքից,
անցնում է լուրթ ու նորից մտնում
մեծ խորհուրդների աշխարհը պայծառ։

Ցուրտ մի գիշեր է։ Հնադարեաների ծառած սիւները
խուլ հառաչում են։ Արջը իր թաթը ուժով խփում է
հրավառ աստղերի չշարժուող փեթակին
եւ ցաւից ոռնում։
Զորը կրկնում է
այդ ձայնը ահեղ, եւ երեք անգամ քամին դառնում է
երկնքի դաշտ։
Մակար ծերունին, աչքերը մաքրում, մտնում է երկինք։

ՎԱՏԻ ՇԱՀՐՈՒՐԻ ՔՍՏՄՆԵԼԻ ՈՃԻՐԸ

Ոճիրի դրդապատճառը խումարը չէ եղեր այլ...կնոջ մատ կայ եղեր

Մեր երէկուան թիւին մէջ գրած էինք թէ Վատի-Շահրուրի մէջ ոճիր մը գործուած է խումարի խաղի ընթացքին ծագած կռիւի մը հետեւանօք։

Այժմ կը հասկցուի թէ կատարուած մարդասպանութեան շարժառիթը ոչ թէ խումարի խաղի մէջ ծագած կռիւն է, այլ սոյն ոճիրը գործուած է սիրային արկածախնդրութեան մը հետեւանօք։

Ոճիրին զոհ գացող Նէճիպ Ամին Մուպարաք 35 տարեկան, ամուսնացեալ և վեց զաւակի տէր, դերձակ մըն է եղեր արհեստով։ Ատեն մը իր գիւղէն Պէյրութ փոխադրուելով հոս աշխատած է Սուք Սայուրի մէջ, սակայն տիրող տնտեսական կացութեան պատճառաւ հարկադրուած է վերադառնալ իր ծննդավայրը եղող Պոէտուէն գիւղը 1927ին, հոն պարապելու համար իր արհեստով։ Նէճիպ Մուպարաք ճանչցուած է իբրև հեզաբարոյ մէկը, այնպէս որ որևէ հակառակորդ ունեցած չէ իր շուրջը։

Քանի մը ամիսներէ ի վեր, Նէճիպ սկսած էր յաճախել Պլէպէլ գիւղը բնակող Քավքապ Նասր անուն իր ազգականուհիներէն մէկուն տունը։ Սոյն Քավքապը ամուսնացած կին մըն էր. ամուսինը Եուսուֆ Մէլհէմ Նասր Ամերիկա գացած է անոր վստահելով իր տան և կալուածներուն հոգատարութիւնը։

Քավքապի ամուսնոյն եղբայրը Ամին Մէլհէմ Նասր, հօրեղբօր կինը Սուսան և հօրեղբօրորդին Նէճիպ Եուսուֆ Նասր կասկած ունենալով սկսած են Նէճիպ Մուպարաքի Քավքապի տունը յաճախակի կերպով այցելութիւններէն և իրեն լուր տուեր են այս մասին, յետոյ ալ կը հետապնդեն եղեր զայն և նոյնիսկ զինքը խրատած որ չյաճախէ այլևս Քավքապի տունը։ Մուպարաք յայտներ է անոնց թէ ինքը Քավքապի տունը կ'այցելէ անոր համար կարելիք շրջազգեստներուն փոյթը կատարելու համար միայն, և իսկապէս Նէճիպ կերպասի կտորներ կ'ունենայ եղեր իր հետ ամէն անգամ որ կ'երթար Քավքապի տունը։

Գշ. օր, իրիկուան ժամը եօթին, Սուսան Նասր տեսած է որ Նէճիպ Պոէտուէնէն կուգայ և կ'ընթանայ դէպի Քավքապի տունը ձեռքը ունենալով կնոջ վերարկու մը։ Սուսան անմիջապէս կը վազէ տեղեկութիւն տալու իր որդւոյն Նէճիպ Եուսուֆ Նասրին որը կը կանչէ իր հօրեղբօրորդին Ամինը վազելու համար Քավքապի տունը և զայն բռնելու իր հոմանուհիին հետ։ Երբ որ անոնք կը հասնին Քավքապի տունը, հոն կսկսի բուռն կռիւ մը իրենց և Նէճիպ Մուպարաքի մէջ, որը տեսնելով որ չպիտի կրնար դուրս ելլել անոնց հետ կը պատրաստուի փախչիլ և հազիւ թէ բնակարանի սեմը կը հասնի ատրճանակի հինգ հարուածներ կը մեկնին դէպի իրեն։ Նէճիպ կը մեռնի մահացու հարուած ստանալով թէ կուրծքէն և թէ ալ սրունքէն։ Մարդասպանները չքացած մնացին, և դիակը վերցնելով այնտեղէն նորէն նետեցին ճամբուն մէջ Նէճիպին գրպանը շիշ մը օղի դնելէ և իր ձեռքին մէջ ատրճանակ մը զետեղելէ յետոյ։ Այս ընելով, իրենց դիտաւորութիւնը այդ եղած պէտք է ըլլայ որ ապագային պիտի պնդէին թէ Նէճիպ յարձակած է իրենց վրայ և իրենք ալ գտնուած են ինքնապաշտպանութեան վիճակին մէջ։

Դիակը ճամբու մէջ մնացած է մինչև ժամը տասը։ Այն վայրկեանին այդտեղէն անցնող Տաու անուն գիւղացի մը նշմարելով զայն անմիջապէս ճանչցած է որ Նէճիպն է և Պլէպէլ գիւղը վազելով փորձեր է գիւղացիները բերել դիակին գտնուած վայրը, սակայն գիւղացիք խուլ մնացած են անոր կոչին, նկատելով որ անոնք Նասր ընտանիքի ազգականներն են եղեր։ Ասոր վրայ Տաու վազեր է Պոէտուէն և եղելութիւնը հաղորդեր է սոյն գիւղի բնակիչներուն որոնք անմիջապէս զինուելով Պլէպէլ գիւղը վազեր են լուծելու համար Նէճիպի մահուան վրէժը, սակայն հոն կիներէն զատ որևէ էրիկ մարդու չեն հանդիպած, նկատելով որ գիւղի էրիկ մարդիկը եղելութիւնը Տաուէն իմանալէն յետոյ մեկնած էին իրենց գիւղէն։

Քիչ մը վերջը, Ալէյէն ոստիկան-զինուորներ հասած են որոնք ցրուեր են Մուպարաքի ազգականներէն բաղկացած բազմութիւնը։ Առաւօտեան ժամը երկուքի դէմ, Պաապտայի հարցաքննիչ դատաւորը հասնելով ոճիրին վայրը ձեռնարկած է խնդրոյն քննութեան։ Ան ատեն է որ Պլէպէլ գիւղի բնակիչները վերադարձած են իրենց տունը և որ Նէճիպ Եուսուֆ Նասր ինքնաբերաբար եկած է անձնատուր ըլլալու համար հարցաքննիչ դատաւորին։ Գալով Ամին Նասրին, անիկա գտնուած չէ տակաւին և կ'ենթադրուի թէ ինքն է որ զարկած է Մուպարաքը։

Հարցաքննիչ դատաւորը ձերբակալման հրամանագիր հանեց երկու մարդերու և Սուսանի դէմ որը պատճառ եղած է այս ոճիրին։

Ոստիկան զինուորները տեղւոյն վրայ հսկողութիւն կը կատարեն որպէսզի միջադէպ մը չծագի երկու գիւղերու բնակիչներուն մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ՏՕՆԸ ԵՒ ՈՒԽՏԻ ՕՐԸ

Հայրապետական կարգադրութեամբ Լուսաւորչի Վիրապամուտի տօնը Ուխտի Օր հռչակուեցաւ անցեալ տարի:

Ի գիտութիւն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ զաւակներուն կը ծանուցուի թէ պատշաճ կարգադրութիւններ եղած են այս տարի ալ փառաւորելու համար Հայ Ազգի Լուսաւորչին պանծալի յիշատակը Մարտ 13, կիրակի օրը:

Առաւօտեան ժամերգութիւնը կատարուի 8.30ին:

Ս. պատարագը կ'սկսի ժամը 9ին։

Լուսաւորչի Ս. Աջը թափօրով պիտի բերուի եկեղեցի, պիտի օրհնուի հաւատացելոց բազմութիւնը:

Ս. Պատարագը պիտի մատուցանէ Հալէպի բարեխնամ Առաջնորդ Գեր. Արտաւազդ Ս. Եպս. Սիւրմէեան եւ պիտի քարոզէ։

Երթեւեկի դիւրութեան համար եղած են հետեւեալ կարգադրութիւնները:

Երկաթուղիի ընկերութիւնը Մարտ 13 կիրակի Պէյրութէն Անթիլիաս եւ փոխադարձաբար զեղչուած գնով երթեւեկի տոմսակ պիտի տայ ուխտաւորներուն Կաթողիկոսարանիս երաշխաւորութեամբ:

Եւ կիրակի առտու ժամը 6էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8ը ամէն ժամուն կառախումբ պիտի երթեւեկէ Պէյրութէն Անթիլիաս։

Խնամքով կը յայտարարուի բարեպաշտ ուխտաւորներուն որ իրենց երթեւեկը ընեն երկաթուղիով - որովհետեւ այս կերպով ճամբու քիչ ծախս պիտի ունենան եւ Կաթողիկոսարանիս երաշխաւորութիւնը պիտի յարգուի։

Պէտք է ուշադրութիւն ընել որ երկաթուղիի ընկերութիւնը զեղչ պիտի ընէ միայն եւ միայն երթեւեկի տոմսակներուն վրայ:

Կը յանձնարարուի նաեւ կարգապահ ըլլալ ամէն կողմ, երթեւեկի ատեն, կայարաններու մէջ, եւ Անթիլիաս, որպէսզի ուխտաւորութեան շնորհքը արտացոլայ Հայ բազմութեան վրայ:

ԿՆԻՔ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱԼՈՆ
ՕԹԷԼ ԼԻՒՔՍԻ ՄԷՋ

Պէյրութը չ'ունէր կեդրոն մը այնպէս,
Կեդրոն մը մաքուր, սանկ սալոնի պէս,

Ուր ծանօթ հայեր, ժամ մը, ժամուկէս,
Հաւաքուէին խօսէին, երես առ երես,

Առաջնին առած, սուրճ մը կամ թէյ մը,
Անցքէ անցուէին, թերթերը մէյ մը։

Եւ խօսէին անոնք, սարէն ու ձորէն,
Օրուայ քրիզէն, կամ կռուէն նորէն,

Երբեմն ալ, նուագ, յուզէին դաշնակով
Եւ կրամաֆոն Հայկական երգով։

Օթէլ Լիւքսին մէջ այդ տեսակ տեղ մը,
Բացուած է արդէն փորձեցէք հեղ մը,

Թուրիկն ալ հոն է չէք մնար դժգոհ
Այն միջոց ունի ձեզ ձգելու գոհ.

Հայկական սալոն, լաւ ժամանցի վայր
Գործի մարդոց ալ ժամադրավայր,

Կրնաք հրամմել, ձեր ընտանիքով
Նուագել, խնդալ, շատ պզտիկ ծախքով։

ՀԱՅ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՎԱՐԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹ.

Ընկերութեանս ընդհանուր ժողովը իր վերջին նիստին մէջ ընտրեց իր Վարչական մարմինը հետևեալ կազմով, Պարոններ Իփէքեան Գասպար, Մինասեան Հրանդ, Լևոն Շանթ, Սրապեան Տաճատ, Սուքիասեան Խորէն, Վարժապետեան Վահրամ, և Տէր-Մելքոնեան Յակոբ։

Վարչութեան դիւանը կը կազմեն՝

Ատենապետ՝ պրն. Գասպար Իփէքեան, Գանձապետ՝ Պրն. Տաճատ Սրապեան

Ատենադպիր՝ պրն. Հրանդ Մինասեան։

Նախապատրաստական աշխատանքները աւարտած ըլլալով Մարտի 10էն կը սկսին անդամական գանձումները։ Թէ արդէն արձանագրուած անդամները և թէ նոր արձանագրուիլ ցանկացողները իրենց վճարումները պէտք է ընեն հետևեալ անձերուն.

1. Գասպար Իփէքեան, իր բնակարանը, Rue Maurice Barres, Immeuble Farjallah.
2. Տաճատ Սրապեան, Banque de Syrie et du Grand Liban
3. Հրանդ Մինասեան, Bauque Francaise de Syrie
4 Յակոբ Տէր-Մելքոնեան, իր վաճառատունը, Rue Metran
5. Լեւոն Շանթ, Հայ Ճեմարան, Rue Kantari, 30

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

13 Մարտ 932 կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 10,30ին

Պիտի բանախօսէ Պ. ՅԱԿՈԲ ԳԱՐԱՕՂԼԱՆԵԱՆ
(Դասախօս Ամեր. Համալսարանի)

Նիւթ՝ Հայաստանի քնաշխարհը եւ իր հարստութիւնները

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՃՔԵՂ ԵՐԵԿՈՅԹ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Ձ. Ե. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

12 Մարտ Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8,30ին

«ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ» ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կը բեմադրուի **ԱՆԿՈՒՏԻ ԱՊՈՒԳԱԹ**ը եւ **ՎԵՐԱԴԱՐՁ**ը
(քրքջալից զաւեշտ 4 արար) (Յուզիչ տրամ 1 արար)

Կ'ըլլան նուագ. մեներգ եւ արտասանութիւններ

Եկէք եթէ կուզէք ապրիլ մեծագոյն յուզման եւ աննախընթաց ծիծաղի պահեր

ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՈՐԲԵՐԵԱՆ
(1874—1931)

Մասնաւորաբար կը ծանրանամ այս կէտին վրայ, վասնզի վերջերս Նորոյթի կարգ է անցած գեղարուեստական արժէքէ զուրկ նկատել բոլոր այն գրական երկերը որոնց մէջ Patriotismeը տեղ է գտած։ Լափալիսեան ճշմարտութիւն է կրկնել թէ արուեստի գործը զերծ պիտի ըլլայ որևէ մտահոգութենէ, թէ օգտապաշտ միտումը (Tendance) վնաս է երկին։ Անշո՛ւշտ։ Բայց չէ՞ որ հայրենիքի սէրը նոյնացած է անհատին ամէ՛նէն մաքուր զգացումներուն հետ։ Արդ, ինչպէս կարելի է պահանջել բանաստեղծէն որ իր էութեան մաս կազմող տարրերէն մէկը կամ միւսը անտեսէ։ Մենք այս տեսակէտով է որ կը մօտենանք Որբերեանի և հետեւաբար՝ անոր գործը կ'արժէքաւորենք նոյն բանաձևին համեմատ:

Որբերեան բանաստեղծին տիրական լարը թախիծն է, վիշտը։ Այսինքն տիեզերքին միա՛կ իրական ու անմահ բղձումը։ Շատեր կը մեղադրեն յոռետեսները՝ նկատելով զանոնք կանխահասօրէն կեանքէն յափրացածներ։ Բայց չէ՞ որ վիշտը, տառապանքը, յուսահատութիւնը իրե՛նք իսկ ծնունդ կուտան բանաստեղծութեան։ Չէ՞ որ մարդ կը գրէ ուրիշներն ալ մասնակից ընելու համար իր ապրումներուն։

Արդ, անառակելի է թէ մարդ իր ուրախութենէն աւելի տառապանքին կ'ուզէ ընկեր ընել նմանները: Երջանիկ մարդ մը, պիտի ուզէ բոլորին ցոյց տալ իր ուրախութիւնը։ Բայց վերջի վերջոյ կրնայ և ցոյց չտալ ու ոչինչ չի պակսիր իր հրճուանքէն։ Բայց նոյնը չէ՛ վիշտի պարագան։ Թշուառին համար ուրիշի մը մասնակցութիւնը իր ցաւերուն թեթեւացում մը, գրեթէ մխիթարութիւն մըն է։

«Է՛ն յուսահատ երգերը ամենէն գեղեցիկներն են, եւ ես անմահ երգեր գիտեմ՝ որ զուտ հեծկլտանքներ են»: — Musset.

Ու աւելի գիտականացնելով՝ կը բանաձեւեմ, պատասխանատուութեան մեծագոյն մասը բեռցնելով քիչ վարը մէջբերելիք հանճարներուս մասին։

Ինչպէս բնութեան մէջ գոյութիւն չունի պաղութիւն կոչուածը և ջերմութեան աստիճանական նուազումն է որ կ'ենթադրէ զայն՝ նոյնպէս և մարդկային հոգեկան-ըղձական աշխարհին մէջ գոյութիւն չունի ուրախութիւն կոչուածը և տառապանքին համեմատական բացակայութիւնն է որ կը ստեղծէ երջանկութեան վաղանցիկ րոպէներ։ Գոյութիւն չունի՛ բացարձակ ուրախութիւն ինչպէս գոյութիւն չէ ունեցած պաղութիւնը։

Վիկթոր Հիւկօ, որ թեւակոխեց խոր ծերութեան սահմանները, ի վերջոյ աղաղակեց.

Մեռնելէս վերջ շիրիմիս վրայ
Թող ի զուր տեղ ոչ ոք չի լա՛յ.
Երջանկութեան լոյսն արեւս
Գուցէ գտնեմ Աստուծոյ մօտ...»

Միշէլ Վասօն, Որբերեանի ժամանակակից փիլիսոփայ ու խորունկ բանաստեղծ մը հասաւ սա եզրակացութեան։

Եթէ Աստուծոյ մը արիւնը չի կրցաւ փրկել աշխարհը
Ոչինչ կրնայ բուժել քու խորունկ թշուառութիւնդ
Ո՛վ մարդկային սիրտ, աւելի պաղ քան պղինձը...»
(Le Cru de Neant)

Օմար Խայամ, որ ճանչցուած է գինիին, այսինքն հաճոյքին ու ինքնամոռացութեան երգիչը, իր այնքան անփոյթ, անհոգ ու կարծես թէ զուարթ տողերուն քով դառն ափսոսանքով ողբացած է հետեւեալ քառեակը.

«Ոչ իսկ օ՛ր մը ազատ եղայ հոգերէ,
Ոչ ալ վայրկեան մ'ապրեցայ ես երջանիկ
Ամբողջ կեանքս աշակերտած եմ բախտին
Բայց ափսո՛ս որ վարպետ չեղա՛յ տակաւին»:

Պարսիկ ուրիշ նշանաւոր քերթող մը՝ Խաքանի, ապրած ԺԶ դարու առաջին կիսուն ա՛ս թէ ինչպէս կը փիլիսոփայէ կեանքի մաշող գաղտնիքը։

Կը պատմուի թէ հազար տարին անգամ մը վերէն կուգայ փրկիչ մը աշխարհ՝ մեղմելու վի՛շտը մարդոց: Առջի անգամ երբ եկաւ՝ ծնած չէի դեռ մօրմէս ու մինչեւ հեղ մ'ալ իջնէ՝ մեռա՛ծ կ'ըլլամ ցաւերէս:

Մերիններէն՝ Մեծարենցի սրտին մէջ կսկիծ կայ «որ արեւին լոյսն անգամ չի բուժեր», Թլկատինցին՝

«— Եկայ ու կ'երթամ, բիմուրա՛դ խարապ,
Հոգիս դաղդաղուն, սրտիկս է պարապ.
Պարապ գէս եղէգ՝ ծուծէն տարտկուած
Պարապ գէս էգի՝ բուփերը չորցան...»

Եւ ի վերջոյ Դուրեանը [illegible] այլ հանճարեղ տղակը, որ կարճ, շա՛տ կարճ, տասը վանկնոց տողի մը մէջ խտացուց ստեղծագործութեան խորհուրդը։

«Աստուծոյ ծա՛ղրն է աշխարհն ալ արդէն...»

Հոս որքա՛ն այժմէութիւն կը ստանայ անմահն Հորաս Ուալբոֆի հետեւեալ վսեմօրէն հոյակապ խօսքը։

«Աշխարհ կատակերգութիւն մըն է խորհողներուն համար իսկ ողբերգութիւն մը՝ զգացողներուն համար»

Բանաստեղծութիւնը ամէն բանէ առաջ զգացումներու շարժում է, սրտի զեղում՝ ու հետեւաբար, բանաստեղծն ալ կեանքի ողբերգութեան մէկ տխուր դերակատարը։

Յոռետեսութիւնը, որ ամէն հոգիի մէջ արմատ ունի, յետագային կրնայ ուռճանալ կամ նուազիլ՝ նայած ենթակայ անհատին հոգեկան պայմաններուն, միջավայրին։ Դուրեանի քով յոռետեսութիւնը հասած է իր գերագոյն կէտին։ Այլեւս հոն գոյութիւն չունի նոյն այն յետին նշոյլն ալ, որ տառապանքին կ'ընկերանայ և մեծ հոգիներու ճգնաժամը կը մեղմէ, այլ ներկայ է վիշտը, նոյնինքն գլխագիր Վիշտը, որ կը պոռայ, կը կանչէ մինչև որ մահը գայ ու հպի իրեն։ Ուրիշներու քով, յոռետեսութիւնը նուազած է ծայրագոյն աստիճանի բայց երբե՛ք չէ քաշուած։ Հարեւանցի ընթերցումը մը կարծել պիտի տայ՝ թէ Հոմերոսի և Վիրգիլիոսի հերոսներ երջանիկ մարդեր են։ Բայց իջնելէ ետք անոնց հոգիներուն խորը, նոյնանալէն յետոյ անոնց ապրումներուն՝ պիտի տեսնուի թէ մութ ու կապար թախիծը կայ անոնց միայն երեւութական զուարթութեան մը ետեւ։ Եւ արդէն Տառապանքին ե՛րգն է միայն անմահ ու տեւական։ Ժամանակը շուտով կը խամրեցնէ հրճուանքին ծաղիկները բայց Fleurs du Malերը դարերէն վեր կը մնան։

(3) Վ. ԽԱԺԱԿ

(Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆՈՐԷՆ ԽԱՌՆԱԿ ՇԱՆԿՀԱՅԻ ՄԷՋ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻ՛Ն ՍՈՒԳԸ ԿԸ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ՊՐԻԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Անգլիոյ բռնած դիրքը

Լոնտոն 9.— Սըր Ճօն Սայմընի «Տէյլի Մէյլ»ի թղթակցին շնորհած էնթէրվիւի մը համաձայն Բրիտանական կառավարութիւնը չպիտի մասնակցի եղեր Ճափոնի դէմ ձեռնարկուելիք որեւէ ճնշողական միջոցի, Ազգ. Դաշնակցութեան պարտականութիւնը կայանալով բարեխօսութեամբ ձեռք բերուելիք կարգադրութեան մը մէջ: Ժընեւի ժողովը նախ պէտք է որ տայ որոշում մը որ Ճափոնը ի վիճակի ընէր համաձայնելու Չինաստանի, հետ տեւական բարեկամութեան մը հիմունքներուն վրայ: Ամէն լուծում որ երկու կողմերու միջեւ թշնամական զգացումները վառ պահելու տեղի տար անընդունելի պիտի ըլլար: «Տէյլի Մէյլ»ի համաձայն այսպիսի որոշում լաւ ընդունելութեան մը պիտի արժանանար Ճափոնի կողմէ որը պատրաստուած պիտի ըլլար այն ատեն իր զինուորները ետ քաշելու համար բանակցութիւններու սկսելու:

Կացութիւնը Շանկայի մէջ

Ժընեւ.— Սըր Ճօն Սայմըն հաղորդեց թէ Շանկայի մէջ գտնըւած ամերիկեան, անգլիական, ֆրանսական եւ իտալական ներկայացուցիչները համաձայնած են ամէն օր տեղեկագիր մը ղրկել Ազգերու Դաշնակցութեան Շանկայի շրջանին կացութեան մասին:

Ժընեւ.— Յանձնախումբը շարունակեց ընդհանուր վիճաբանութիւնը: Պ. Պ. Նէն եւ Սաթօ նորէն պարզեցին երկու կողմերու յարաբերական տեսակէտները: Վերջ ի վերջոյ ժողովը որոշեց կազմել խմբագրութեան կոմիտէ մը որը պիտի պատրաստէ որոշումի նախագիծ մը որ ներշնչուած պիտի ըլլայ վիճաբանութեանց ընթացքին արտայայտուած գաղափարներէն:

Ընդհ. գործադուլ Թօլէտօյի մէջ

Թօլէտօ, 9 Մարտ.— Ընդհ. գործադուլը յայտարարուեցաւ առջի օր ի նշան անգործութեան տնտեսական դէմ բողոքի և երէկ Թալանի, խռովարարութեան, ոստիկանական կայաններու դէմ յարձակելու փորձեր կատարուեցան։ Երկու կողմէն զէնքի հարուածներ փոխանակուեցան։ Երկու ոչ-զինուորականներ, ոստիկանական ենթասպայ մը և եօթը զինուորականներ վիրաւորուեցան, որոնց երկուքը ծանր կերպով։

Խաղաղութիւնը վերահաստատուեցաւ։

Գերմանական ընտրութիւնը

Պէրլին, 9.— Գերմանիոյ Աշխատանքի Նախարարը տեսակցութեան մը մէջ յայտարարեց թէ եթէ Մարաջախտ Հինտէնպուրկ վերընտրուի Պ. Հիթլէր վերջնական կերպով պիտի կորսնցնէ իր ազդեցութիւնը որովհետև տնտեսական կացութեան մէջ առաջ գալիք տեական ամենափոքր բարւոքում մը դէպի ետ պիտի մղէ ազգայնականները։

Պրն. Պրիանի մահուան շուրջ

Մատրիտ.— Պրն. Պրիանի մահուան լուրը խոր յուզում մը պատճառեց, մանաւանդ քաղաքական շրջանակներու մէջ ուր անիկա ունէր հիացողներ միայն։

Վարշաւիա.— Կառավարութիւնը եւ քաղաքական ու մամլոյ շրջանակները իրենց խորունկ յուզումը արտայայտեցին պրն. Պրիանի մահուան պատճառաւ։

Ուաշինկթըն.— Պրն. Պրիանի մահը շատ մեծ յուզում պատճառեց Մ. Նահանգներու մէջ ուր բացառիկ հեղինակութիւն մ'ունէր իբրեւ խաղաղութեան մեծ աշխատաւորը եւ ֆրանքօ գերման հաշտութեան արհեստաւորը։ Պրն. Հուվըր պատգամագիր մ'ուղղեց անմիջապէս Ֆրանսական հանրապետութեան Նախագահին որով յարգանք կը մատուցանէր Ֆրանսայի նշանաւոր զաւակին եւ Միացեալ Նահանգներուն Բարեկամին, որուն ի նպաստ խաղաղութեան վարած անկեղծ եւ հաստատամիտ պայքարը զինքը սիրելի դարձուցին Ամերիկացիներուն որոնք Ֆրանսացիներուն հետ կուլան իր մահը։ պրն. Քէլլօկ յայտարարեց թէ Միլիոնաւոր անձեր պիտի պահեն խաղաղութեան նշանաւոր ախոյեանին սուգը որուն մահը խոշոր կորուստ մըն է թէ Ֆրանսայի եւ թէ ալ աշխարհի համար։

Փարիզ Մարտ 9.— Պրն. Պրիանի մարմինը դագաղ դրուեցաւ ժամը 20.15ին ի ներկայութեան իր քրոջ, իր ազգականներուն եւ իր աշխատակիցներուն։

Փարիզ Մարտ 9.— Ամբոխը ինքնամփոփեալ վիճակի մէջ կը կենայ պրն. Պրիանի մեռած շէնքին առջեւ։

Նշմարելի էր իբրեւ պատուիրակ հնաւոր Թաղերէն եկած գործաւորներու խումբի մը մանուշակի փունջեր բերած ըլլալու եւ պատերազմի մէջ երեք զաւակ կորսնցուցած մայր մը «գոյ մատեանին մէջ գրեց «Մեծ գաղափարապաշտին, տառապեալ մայր մը։»

Կացութիւնը Պաղեստինի մէջ

Եաֆա, Մարտ 10.—Երուսաղէմի արաբական գործադիր կոմիտէն գումարուեցաւ երէկ եւ առջի օր եւ տուաւ շատ մը կարեւոր որոշումներ։ Անիկա պախարակեց մասնաւորաբար կարգ մը թերթերու ընթացքը եւ յայտարարեց թէ պաղեստինեան ազգը կը հետեւի իր կոմիտէին օրինակին որը կը գործէ երկրին շահուն համար։ Կոմիտէն յայտնեց նոյնպէս նախկին խտիվին վերջին այցելութեան առթիւ շրջած տարաձայնութեանց մասին թէ արաբական երկիրները ծախու ապրանք չեն, այլ քաղաքական միութիւն մը որ կը պահանջէ իր ազատութիւնը եւ իր անկախութիւնը եւ չպիտի ընդունի այն ամէն կարգադրութեամբ որուն մասին իր խորհուրդը առնուած չէ։

Կոմիտէն կոչ մ'ուղղեց Եգիպտոս, Սիւրիա եւ Իրաք անոնց մօտ պնդելու թէ պօյքօթ յայտարարեն Թէլ-Ավիվի ցուցահանդէսին դէմ։

ՎԵՐՋԻ՛Ն ԺԱՄ

Ճափոն 100,000նոց բանակ մը կը պատրաստէ

Լոնտոն 10.— Կերեւի թէ առաջուաններէն աւելի բուռն կռիւներ կը պատրաստուին Շանկհայի մէջ: Ծայրագոյն Արեւելքէն ստացուած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ճափոնցիք նոր օգնական ուժեր հաներ են Ուսունկ եւ պատերազմող երկու կողմերն ալ իրենց դիրքերը կը զօրացնեն պատերազմի բոլոր գծին վրայ: Չինացիները կը մերժեն, այս պայմաններու տակ, խորհրդակցական ժողովի մը մասնակցիլ Ճափոնցիներու հետ որոնք որոշած են շարունակել իրենց յառաջխաղացութիւնը Չինական հողի վրայ: Կը կարծուի թէ Ճափոնցիք այժմ կը ծրագրեն գրաւել Նանքէնօ քաղաքը:

Շանկհայ 10.— Մանչուրիոյ նոր հանրապետութիւնը որոշած է հարիւր հազար հոգինոց բանակ մը կազմակերպել որուն հրամանատար պիտի նշանակուին Ճափոնցի սպաներ: Կը վախցուի որ այդ ուժերը գործածուին Շանկայի վրայ տեղի ունենալիք նոր յարձակման միջոցին:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՕՆԻՆԵՐԸ ՇԷՅԽ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ՃԻՍՐԸ ԿՈՒԶԵՆ ԵՂԵՐ

Էլիֆ Պաժի Պէյրութի թղթակիցը, հեռաձայնով հետեւեալ լուրը կը հաղորդէ իր թերթին 10 Մարտ, թուականով.—

Այսօր Մարոնի երեսփոխան Սամի պէյ Քէնան յայտնեց ինծի թէ՛ բոլոր մարոնի երեսփոխաններ հանրապետութեան նախագահութեան համար կուզեն Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսրի ընտրութիւնը: Իրեն հարցուցի թէ՛ կրնա՞յ բոլոր մարոնի երեսփոխաններու անունով նման յայտարարութիւն մը ընել, ան պատասխանեց.

— Այո՛, դուք այս յայտարարութիւնս կրնաք հրատարակել Ձեր թերթին մէջ։

Բացի այդ, երեսփոխաններու մէջ տարակարծութիւններ կան նախագահական ընտրութեան շուրջ։ Ոմանք Շէյխ Ճիսրը կուզեն, ուրիշներ պ. Էտտէն իսկ տասեր ալ դեռ վերջնական որոշում մը չեն յանգած։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Հակառակ իր սովորութեան, նախարարաց խորհուրդը այս շաբթուան մէջ գումարուեցաւ երկրորդ անգամ: Ան սահմանադրական տեսակէտով քննեց պաշտպանական ընտրութեանց յետաձգման մասին երեսփոխանական ժողովին կողմէ տրուած որոշումը: Ինչպէս որ յայտնի է, երեսփոխանական ժողովը սոյն որոշումը տուաւ արտասովոր նստաշրջանի մը ընթացքին քանի մը երեսփոխաններու կողմէ ներկայացուած առաջարկութեան վրայ: Մինչդեռ սահմանադրութիւնը այսպիսի իրաւունք մը չտար երեսփոխաններուն այդպիսի պարագայի մը մէջ: Բայց կը տեղեկանանք թէ կառավարութիւնը հրովարտակ մը հրատարակելով պիտի վաւերացնէ երեսփոխանական ժողովին որոշումը։ Կը թուի թէ ընդհ. մարդահամարի պատրաստական արդիւնքը կարգադրեց այս յետաձգումը։

ԿԱԹՈԼԻԿ ՍՈՒՐԻԱՆԻՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻ Պ. ՌԸՔԼԻԻ ԵՒ ՄՈՒՍԱ ՊԷՅ ՆԱՄՈՒՐԻ ԿՈՂՄԷ

Առջի օր, իր Հալէպ մեկնելուն առթիւ կաթոլիկ սուրիանիներու պատրիարքը ԱմեՆ. Թափունի այցելած է պրն. Ռըքլիի եւ ներքին գործոց նախարար Մուսա Պէյ Նամմուրին։

Թափունի պատրիարքին զինուորական պատիւներ ընծայուած են պզտիկ Սէրայէն դուրս խումբ մը ոստիկաններու կողմէ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ Կ'ԱՅՑԵԼԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Կրթական Նախարար Պրն. Ճէպրան Թուէյնի այցելեց քաղաքիս մէջ գտնուող պետական զանազան վարժարանները: Նախարարը գոհ մնացած է իր քննութեան արդիւնքէն։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Ազգայնականները, Հաշիմ Պէյ Աթասիի նախագահութեամբ, Դամասկոսի մէջ կարեւոր ժողով մը գումարեցին, որ շարունակուեցաւ երկու օր։ Այս ժողովէն վերջ, Իպրահիմ պէյ Հանանօ իսկոյն մեկնեցաւ Հալէպ:

Ցարդ յայտնի չեն եղած սոյն ժողովին մէջ տրուած որոշումները։

ԹԷՄԷԹԹԻՒԻ ՏՈՒՐՔԻՆ ԴԷՄ ԲՈՂՈՔՆԵՐ

ԲԺԻՇԿՆԵՐ ԵՒ ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՂՐԿԵՆ

Թէմէթթիւի տուրքին դէմ սկսած դժգոհութիւնները կը շարունակեն: Բժիշկներ եւ դեղագործներ, միացած ժողով մը գումարելով ընտրեցին պատուիրակութիւն մը, իրենց պահանջները ներկայացնելու համար կառավարութեան։

Պատուիրակութիւնը ներկայացաւ երեսփոխանական ժողովի նախագահ Շէյխ Մուհամմէտ Ճիսրին, առջի երեկոյ, եւ բացատրեց թէմէթթիւի տուրքին նոր օրէնքին անյարմարութիւնները եւ անոր պատճառելիք վնասները: Շէյխ Ճիսր իսկ, իր կողմէ, ցոյց տուաւ կառավարութեան մատնուած տնտեսական տագնապը եւ խոստացաւ համոզել որ ընդունին այդ օրէնքը։

Շէյխ Ճիսր խոստացաւ ի վերջոյ, ուսումնասիրել խնդիրը։

Կ'ըսուի թէ՛ կառավարութիւնը տրամադիր է փոխելու բժիշկներու եւ դեղագործներու մասին դրուած օրէնքը եւ իւրաքանչիւր բժիշկին իր կարողութեան համաձայն տուրք նշանակելու:

Միւս կողմէ, վաճառականները եւս կը շարունակեն իրենց աշխատանքները եւ կը պատրաստեն առանձին բողոքագիրներ, ներկայացնելու համար կառավարութեան։

Պ. ՊՐԻԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԻՒՖԹԻՆ ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ ՄԸ ԿՈՒՂՂԷ Բ. ԳՈՄԻՍԷՐԻՆ

Պէյրութի միւֆթի Շէյխ Մուհամմէտ Թաուֆիք Խալէտ հետեւեալ ցաւակցական հեռագիրը ղրկած է Բարձր Գոմիսէրին Պ. Պրիանին մահուան առթիւ։

«Սաստիկ կերպով յուզուած լինելով այն անագորոյն կորուստէն որուն Ֆրանսական ազգը ենթարկուեցաւ յանձին Արիսթիտ Պրիանի, կը խնդրեմ որ Ձեր վսեմութիւնը իմ զգացումներուս թարգմանը լինի Ֆրանսական կառավարութեան մօտ որուն կը ներկայացնեմ իմ եւ Լիբանանի մահմետականներուն անկեղծ ցաւակցութիւնները:»

Պէյրութի Միւֆթի
ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԹՈՖԻՔ ԽԱԼԷՏ

Ծ. Խ.— Արդեօք մեր կրօնապետներն ալ մտածեցի՞ն այս տարրական պատշաճութեան մասին:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ ԿՌԻՒ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՄԸ ԿԸ ՄՈՐԹԷ ՈՒՐԻՇ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼ ՄԸ

Դամասկոսի Քիրէի բանտին մէջ գտնուող երկու բանտարկեալներ՝ Մուհամմէտ Մէրտէնի եւ Հասան Զէյպէկ կռիւ ունեցան իրարու հետ: Հասան ածելի դանակով մը կտրեց Մուհամմէտի վիզը, որուն մահը եղաւ վայրկենական։ Ոճրագործն ալ ծանր վէրքեր ստացաւ։

Կռիւին պատճառը պարզ վիճաբանութիւն մըն է, տաս չնչին խնդրոյ մը շուրջ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄԸ

Հանրապետութեան նախագահը հրովարտակով մը Մուհամմէտ Ալի պէյ Պէյհումը քաղաքապետական խորհուրդի անդամ կը նշանակէ անցեալները մեռնող Ապտէլրահման պէյ Պէյհումի տեղը։

ՄԻՒՏԷՎԷՐԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՆՈՐ ՀԵՏՔԵՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պէյրութի ծանօթ ընտանիքներէն Ապտալլա Միւտէվվէրի սպանութեան մանրամասնութիւնները ու քննութեանց ընթացքը ծանօթ է մեր ընթերցողներուն։ Տարիներէ ի վեր շարունակ, հարցաքննութիւններ կըլլան, ոճրի հետքը կը գտնուի, սակայն ժամանակ մը նորէն կը մոռցուի։

Հարցաքննիչ դատաւոր պ. Տէզանկլ որ մօտ 7 ամիսէ ի վեր բոլորովին գաղտնի կը հետապնդէր այս կարեւոր ոճրին քննութիւնները, այժմ սկսած է ձերբակալութեանց հրամանագիրներ ստորագրել։ Երէկ քանի մը հոգի եւս ձերբակալուած են, որոնք ցարդ դատական իշխանութեան կասկածը երբեք չէին հրաւիրեր: Խուզարկութիւններ կատարուած են կարգ մը տուներու մէջ։ Կը կարծուի որ այս օրեր նոր հետք մը պիտի գտնուի եւ պիտի դիւրանայ սպանութեան գաղտնիքին լուծումը։

Կ'ըսուի թէ կարեւոր ընտանիքներ մաս ունեցած են Միւտէվվէրի սպանութեան գործին մէջ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՓՈՐՁԷ

ՎԻՃԱԿԸ ՅՈՒՍԱՀԱՏԱԿԱՆ Է

«Օթէլ Տիքօ» հիւանդանոցը փոխադրուած է Իզապէլ անուն հանրային աղջիկ մը, որ ծանր կերպով վիրաւորուած էր ոտքէն։

Ըստ քննութեան հասկցուած է որ անձնասպանութեան փորձի մը արդիւնքն է այդ վէրքը։ Ժամանակ մը առաջ, Զապէլ եւ ուրիշ հանրային աղջիկ մը փոխադրուած էին հանրատան հիւանդանոցը Ֆրանկախտէ վարակուած ըլլալով։ Բժիշկներու խնամքին շնորհիւ Զապէլի ընկերուհին բժշկուեցաւ եւ հիւանդանոցէն դուրս ելաւ, սակայն Զապէլ մնաց իր անկողնին մէջ: Շատ աղաչեց որ իրեն ալ արտօնուի ելնելու, սակայն բժիշկը չի թոյլատրեց: Զապէլ տաս յուզուեցաւ, յուսահատեցաւ եւ որոշեց անձնասպան ըլլալ։ Խոհանոցի դանակ մը առաւ եւ սկսաւ հարուածել իր զիստերն ու արգանդը։ Արիւնլուայ վիճակի մէջ սկսաւ պոռալ: Հիւանդապահուհիներ եկան, տեսան եւ լուր տուին ոստիկանութեան։

Զապէլ փոխադրուեցաւ իսկոյն «Օթէլ Տիքօ» հիւանդանոցը յուսահատ վիճակի մէջ։

ՇՈՒՆ ՄԸ ՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻ...

Փերեզակ Իպրահիմ Եազուպ Թէրզեան գանգատ մը ներկայացուցած է յայտնելով թէ շուն մը խածեր է զինքը հայկական թաղին մէջ: Այն ձեռք բերած է դեղեկագիր մը որուն համաձայն, պէտք ունի եղեր մէկ շաբթուան հանգիստի: Շունը յանձնուած է անասնաբոյժին, քննութեան մը ենթարկուելու համար:

ՁԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԿԱՐԱՒԱՆԸ

Այս օր Պէյրութ կը հասնի «Էմպրէս օֆ Աւստրալիա» շոգենաւը միզ բերելով վեց հարիւր զբօսաշրջիկներ։

Լուր կը տրուի թէ ուրիշ խումբեր ալ պիտի գան զանազան ուրիշ շոգենաւերով։

Պ. ԲՕՆՍՕ ԱՊԱՔԻՆԱԾ

Բարձր Գոմիսէրը ապաքինած ըլլալով առջի օր վերադարձած է իր ապարանքը:

Մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները կը ներկայացնենք Նորին Վսեմութեան։

ՊԶՏԻԿ ՍԵՐԱՅԸ ՊԻՏԻ ՄԵԾՆԱՅ

Լուր կայ թէ կառավարութիւնը կը խորհի նոր յարկ մըն ալ աւելցնել պզտիկ Սէրայի շէնքին վրայ։ Սոյն ծրագրին իրականանալու պարագային, զանազան տեղեր ցրուած պետական բոլոր պաշտօնատուներ պիտի համախմբուին պզտիկ Սէրայի մէջ։

ՈՃԻՐ ՄԶԿԻԹԻ ՄԸ ՄԷՋ ԷՇՆ ՈՒ ՏԷՐԸ ՄԻԱՍԻՆ ԳՏՆՈՒԱԾ

Քարանթինայի մօտ գտնուած իսլամական հին մզկիթի մը աւազանին մէջ երէկ առաւօտ գտնուած է էշի մը եւ մարդու մը դիակը։

Ըստ քննութեան հասկցուած է որ Եուսուֆ Նասրի անուն մարդու մը դիակն է որ մեռած է 10 ժամ առաջ։

Կը կարծուի որ ոճրի մը զոհն է ան։ Մանրամասնութիւնք յաջորդիւ։

ԼՍԱՐԱՆ

Անցած կիրակի օր, ժողովրդային Տան սրահին մէջ բանախօսեց պ. Գէորգ Սազպեան նիւթ ունենալով «Գերմանական վտանգը եւ Եւրոպայի խաղաղութիւնը»։ Այս տաս հետաքրքիր նիւթին շուրջ մեր յառաջիկայ թիւերուն մէջ պիտի աշխատինք առանձնապէս գրել։

ԳՏՆՈՒԱԾ Է

Գտնուած է Նշան անուն բնիկ Պրուսացի երիտասարդ մը, որ հազիւ կը յիշէ իր եղբօր անունը: Նշան պատերազմի միջոցին, երբ տարեկան հասակէն զատուած է եղբօրմէն եւ ցարդ մնացած է Մուսուլ, ուրկէ եկած է Պայաս։

Հ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՔՈՒՄԸ

Հ. Ո. Միութեան Պէյրութի վարչութիւնը, ի նպաստ Տէր — Զօրի յուշարձանին իր գանձած 5894 սրկն. դահեկանը ղրկած ըլլալով Տէր — Զօրի Շինութեան Յանձնախումբին, ստացած է իր թիւ 137 համապատասխան ընկալագիրը։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պ. Յովհաննէս Եարսըմեան 500 ս.դ. կը նուիրէ Մամլըքէյնի ազգային քոխասանոցին։

Սեանայ խմբագրութեանս։

ՆՈՐ ՄԱՐԱՇԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ազգէհիրցի Պ. Արիս Հանըր Աւագեան 27 սիւր. ոսկինոց գորգ մը նուիրած է Նոր Մարաշի եկեղեցիին, անուան տօնախմբութեան առթիւ:

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

11 ՄԱՐՏ 1932

			Ս. Դ.
Եգիպտ. թղթադրամ			470
Անգլիկն. »			458
Տօլար »			126.50
Թրքական »			59
Պանք Օթթօման			130
Իտալական Լիր 100			655
Յունական Տրախմի 100			130
Անգլ. ոսկի			612
Ֆրանս. »			486
Օսման. »			550
Արծաթ մէճիտ			28
Թրքի Ֆօնս.	Ա.	Ֆ.	532
» »	Բ.	»	300
» »	Գ.	»	291

Մէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ
Թելեֆոն՝ 5-19

ԶԱՆԱՑԷՔ ՆՈՒԻՐԱՏ ԳՏՆՈՒԻԼ
Հ. Ո. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ
ՑԱՐԱԹ ԽՈՒՐՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

108

խնդրութեան ենթարկուին, կառավարութիւնը ամէնախիստ միջոցներ էր ձեռք առեր ֆէտայիները ճանկը ձգելու։ Բաղէշի կուսակալը և Ֆէրիգ պէյը չուարած մնացեր էին ըսելով. «Եարաբ ալլահ, նէ՞րէ կէթտի չու Անդրանիկ» —Ո՞վ Աստուած, արդեօք ո՞ւր գնաց այս Անդրանիկը — և 1000 ոսկի կը խոստանային անոր որ գլուխը կը բերէր։

Կառավարութեան հետապնդումները աւելի քան երբ և է խստացած էր, իսկ մերոնց ռազմամթերքի պաշարը բոլորովին սպառուած էր, այլեւս անկարելի էր Անդրանիկի համար սպասել և կռիւը շարունակել։ Ամէն անգամ որ կռիւ կը պատահէր, կռուելէն յետոյ կ'արձակէին զինուորներէն մի քանիսը և կը վերցնէին անոնց հրացանները, որոնք այլեւս անպէտք կը դառնային փամփուշտի պակասութեան պատճառով։

Այսպէս կռուողներու թիւը կը սահմանափակուէր օրէ օր։ Անդրանիկ հաւաքելով իր վերջին զինուորները, կը հեռանայ դէպի Ախլաթ և օր մը կը պատսպարուի Շամիրամ գիւղին մէջ։

Շաբաթներու և ամիսներու շարունակական լարուած գրութիւնը, օրերով քաղցածութիւն և անքնութիւնը, սպառած էին մեր մի բուռն հերոսներու կենսական ուժերը, անհրաժեշտ էր քիչ մը հանգստանալ, կազդուրուիլ։ Հանգստանա՞լ... բայց այլ կերպ կը տնօրինէ յեղափոխականի Աստուածը։

Կովակի աղա՝ Ալի բեկին իմաց կուտան, որ Սեբոբ-Աղբիւրի ժանտիչները կախող Սեպուհը ընկերներով եկեր է Շամիրամ, նա առանց իմանալու որ Անդրանիկն ալ եկած է, ժանտիչներու վրէժը լուծելու համար կը վերցնէ հետը 158 թուրք զինուորներ ու կը դիմէ դէպի Շամիրամ, Ալլահի յաջողութեամբ և Սուլթանի շնորհիւ՝ բռնելու Սեպուհը։

27 105

Անդրանիկ և իր զինակիցները գիւղին մէջն են և լաւ մը կը դիտեն անցած դարձածը։ Մեր զօրքը բաժանուած է չորս թեւ։

Կառավարական զօրքը կը մտնէ այն տունէն ուր պահուած է Առաքելի տանեակը։ Տղաքը ձայն չեն հաներ, թուրք յառաջապահը դրան ծերպերէն կը դիտէ ներս և կը պոռայ.

— Հէ՛յ, հայ ֆէտայի կայ այստեղ, եկէք, հաւար կուտայ իր ընկերներուն։

Մերինները տակաւին չեն պատասխաներ։ Կառավարական զօրքերը բոլորը միասին կը պաշարեն Առաքելի գիրքը։

Անդրանիկ իր երեք խմբերը կազմ և պատրաստ կը պահէ, բայց համբերութեամբ կ'սպասէ որ թշնամի զօրքը աւելի հաւաքուի յանկարծական յարձակում գործելու համար։

Կառավարական զօրքերը Առաքելի տունը պաշարած ըլլալով կը սկսին հրացանաձգութեան։

Մերինները ներսէն, իսկ տաճիկ զինուորները դուրսէն։

— Սեղրակ. Սարօ, Հրայր, Վահան և միւսներու Վրէժը լուծենք, ընկերնե՛ր, կը կանչէ Անդրանիկի խրոխտ և առնական ձայնը։

— Վրէ՛ժ, կ'արձագանգեն միւսները և երեք խմբերը կը պաշարեն կառավարական զօրքերը։

Առաքելի խումբը կը կրակէ ներսէն։ Անդրանիկի միւս երեք խմբերը կը կրակեն դուրսէն, կառավարական զօրքերը կը մնան երկու անողորմ կրակներու մէջ. թշնամին շարքերէն դիակ դիակի ետեւ կ'իյնայ։ Կռիւը այնքան անհաւասար չէ։

Գէորգ Զավուշ և Մուրատ կ'ուղարկուին դէպի գերեզմանոցը, անոնց ետեւէն կը վազեն գիւղը գտնուող

ՓԱՍՏԱԲԱՆ
ԽՈՍՐՈՎ ԹՈՒԹՈՒՆՃԵԱՆ
(Տօքթ. իրաւագիտութեան)
ԿԱՏԱՆՁՆԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԵՐ
Ընկերակցութեամբ հանրածանօթ փաստաբան ՄԷԹՐ ԱԶԻԶ ԷԼ ՀԱՃԷՄԻ
Գրասենեակը բաց է կէսօրէ առաջ 9—12 կէսօրէ վերջ 3—6
Rue Allenby, Immeuble NESSOULI ՀԵՌԱՁԱՅՆ 1—28

Մ Ա Ն Կ Ա Բ Ա Ր Ձ Ո Ւ Հ Ի
ԱՐՏԵՄԻՍ ՃԱՆՍԸՉԵԱՆ
Վկայեալ Lauréat Ֆրանսական համալսարանէն
Նախկին ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՀԻ Աղէքսանդրէթի քաղաքային Հիւանդանոցին
Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Տօքթ. Եէնիքօմշեանի տան կից,
Շէյխ Իպրահիմ Շէքիպի տունը, Րաս Պէյրութ
ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ կէս օրէ առաջ ժամը 9—12
» » վերջ » 2—6

ՏՕՔԹ. Հ. ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ
(ՀԱԼԷՊ)
Նախկին բժիշկ Միջազգային Զինուորական հիւանդանոցներու եւ մանկական եւ ներքին հիւանդութիւններու
առաջ, արմատական, խոնամքով դարմանում։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 8—12 եւ 3—6 իր դարմանատան մէջ, Հալէպ Նեյալ թաղ. Թումանեան Թանգարանի կողմը, թիւ 7
Բժ. եւ Ուրբաթ օրեր աղքատաց ձրի

կարի եւ ձեւագիտութեան դպրոցներէ
ՏԻԿԻՆ ՏԻՖԱ ՄԱՆԿԵԱՆ
(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԷՆ)
Ցայսօր դերձակուհի Տիկ. Տիֆա Մանկեանի ձեւագիտութեան 5րդ դասընթացքը կ'սկսի Մարտ 1ին Շէյխ ալ Թոուա Տօքթօրի շէնքը դիմաց, Կուրո փողոց։
Երէք ամսուան մէջ, ամենավերջին մեթոտներով եւ արդիական միջոցներով կը սորվեցնէ ձեւագիտութեան բոլոր բարդութիւնները եւ կ'օծէ Բ. Փոմխեմուբէնին հասաստատած վկայականներով։
Համոզուելու համար անգամ մը դիմեցէք իր 66հ աւելի օրգանաւարտներուն։

Կ Ա Զ Մ Ա Տ Ո Ւ Ն
Յ. ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
ՐՈՒ - ԷԼ - ՖՐԺՈՒՐՉԷՅՆ ԹԻՒ 49
(Մեծ Սէրայլին առջեւ)
ՈՍԿԵԶՕԾ
Կազմակերպել, Լաթակազմ և Թղթակազմ տուփեր և ճաշակաւոր ԳՈՐԾ
ՁԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ
Կրօնական եւ կրթական հաստատութեանց եւ գրադարաններուն համար մասնաւոր ԶԵՂՉ

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ԹԵՐՉԵԱՆ
(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ)
Հիմնուած 1921 ին Գոլիս-Բերա
Եղած դիւրամատչելի պայմաններով կը կատարէ ամէն կարգի ելեկտրական լոյսի զետեղումներ (Intsallation), ինչպէս նաեւ մոթեր եւ շինոմներ։
Վաճառատունս կ'ստանձնէ նաեւ բոլոր ելեկտրագործիքներու նորոգութիւններ։ Մասնաւոր պայմաններով ընդունել ելեկտրա-Նորոգումներ։ Վաճառատունն Philips եւ Lux ելեկտ. լամբերու եւ ամէն տեսակ ելեկտրական պիտոյքներու։
Վճարման դիւրութիւններ։
Հասցէ — Վ. Ուզունեանի գրասենեակի կից Պուրճ. B. P. 491

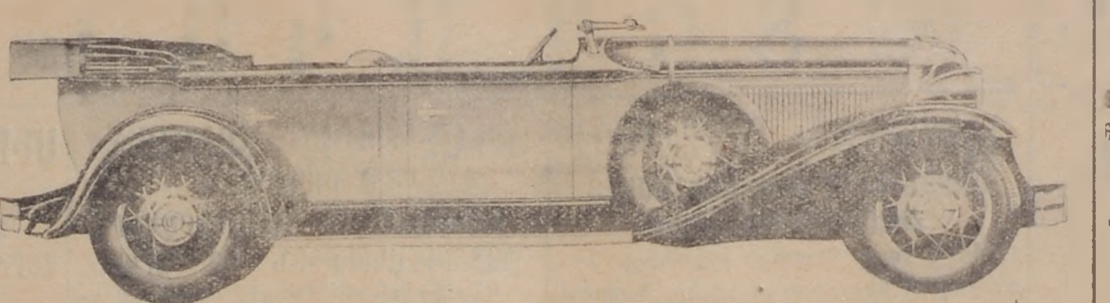

ԳՐԱՅՍԼԵՐ
աշխարհահռչակ ինքնաշարժները որսնք 6-8 սիլինտր ունին,
ԱՄԵՆԱՏՈԿՈՒՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐՔԱՆԵՐՆ ԵՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՒ
ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԱՄԷՆՈՒՐԵՔ։
ԳՐԱՅՍԼԵՐ ինքնաշարժերու մասնաւոր յատկութիւններն են՝ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ, ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ եւ ՀԱՆԳՍՏԱՒԷՏՈՒԹԻՒՆ.
Վճարման դիւրութիւններ կը տրուին.
ԳՐԱՅՍԼԵՐ օթոներու բոլոր կտորները պատրաստ կը գտնուին մեր վաճառատուներուն մէջ։
Լիբանանի, Սուրիոյ և Իրաքի ընդհանուր ներկայացուցչութիւն՝
NAAYEM MOTOR IMPORT Co. BEYROUTH B. P. 869. TÉL. 32—29
Հիւս. Սուրիոյ ներկայացուցիչներ՝ Գ. և Մ. Աշըրեան

Կարի եւ Ձեւագիտութեան Դասընթացք
ՏԻԿԻՆ ՄԱՌԻ ԵՐԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ
ՓԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՎԱՇԻՆԿԹՕՆԷՆ
Կարի եւ ձեւագիտութեան մասնագիտուհի, Տիկին Մառի Երամեան կը վերադառնայ իր արհեստանոցը, Մեծ Սէրայի դիմաց Նօ. 78 տան երկրորդ յարկը։
Երէք ամսուան միջոցին կը սորվեցնէ ամենավերջին նորաձեւութեամբ, կար եւ ձեւագիտութիւն իր բոլոր բարդութիւններով եւ արդիական միջոցներով, Droit-fils մեթոտով։ Իր աշակերտուհիները կ'օծէ Բարիզի արհեստաւոր Académie Daydou վկայականով։

ՍԹԱՆՏԱՐՏ կօշիկները միշտ ամենադիւր, ամենադիմացկուն, ամենաաժան եւ ամենագեղեցիկներն են։
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝
ՆԱԶԱՐ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՏՕՔԹ. ԼԵՒՈՆ ԵԷՆԻՔՕՄՇԵԱՆ
(Նախկինջէքեն օր ֆինիջ Պէյրութի Ամերիկ. հիւանդանոցի)
Իր նոր դարմանատունը կը գտնուի Ալէնպի փողոց (Նախկին Մաարաա), Լիբանանի Նորշրջաբանի Նորակառոյց պալատի ճիշդ դիմաց, երկրորդ յարկ։
Ընդունելութեան ժամեր.—
Կէսօրէ առաջ ժամը 9—12, կէսօրէ վերջ 2—6։
ՉՔԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՇՏ ՁՐԻ։

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ՎԵՐՎԵՐԵԱՆ
Վկայեալ Lauréat Փարիզին Interne եւ տիմէն մէկուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու մասնագէտ։
Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6
Իր գիտնիքին մէջ rue de Damas, No. 15
Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի ռաբօրով։
Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ՏՕՔԹ. ՍՕԿՐԱՏ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Կ'ընդունի ամէն օր բացի կիրակին կէսօրէ առաջ 8—12 կէսօրէ վերջ 2-6
Հասցէ՝ Capucinներու եկեղեցիին կից Արդարութեան պալատին ետեւ։

ՏՕՔԹ. Գ. ՏԱՎՈՒՏԼԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԻԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Իր դարմանատունը հաստատած է, ՍՍՍՈՒՐ թաղը, Տօքթ. Եօզղաթեանի (ատամնաբոյժ) դարմանատան կից։
Ընդունելութեան ժամեր՝
Կէսօրէ առաջ ժամը 8—12
» վերջ » 2—6

ՏՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՆԵՐՔԻՆ, ՍՈՐԹԱՅԻՆ ԵՒ ՎԵՆԵՐԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին մեթոտներով, թոքերու, ստամոքսի, աղիքներու յետրդի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆրանկախտ եւ մորթային հիւանդութիւնները։
Արագ, արմատական եւ բարեխիղճ դարմանում։
Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, բացի կիրակիէ, իր նախկին դարմանատան մէջ. ժամը 8—12 եւ 2—6ու մասնաւոր ժամադրութեամբ։
Երեքշաբթի օրեր, ժամը 2—5 վկաեալ ՍՂՔՍԵՆԵՐՈՒ ՁՐԻ
Ժորժ Հաբեջ փողոց՝ թիւ 8

Տոկուն շինուած՝ Վայելուչ ձեւ Հնչուն եւ բնական ձայն Ահա յատկանիշները՝
ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԿԸ ԶԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ
ԱՓՈԼԼՕ ՖՈՆՕՆԵՐԸ

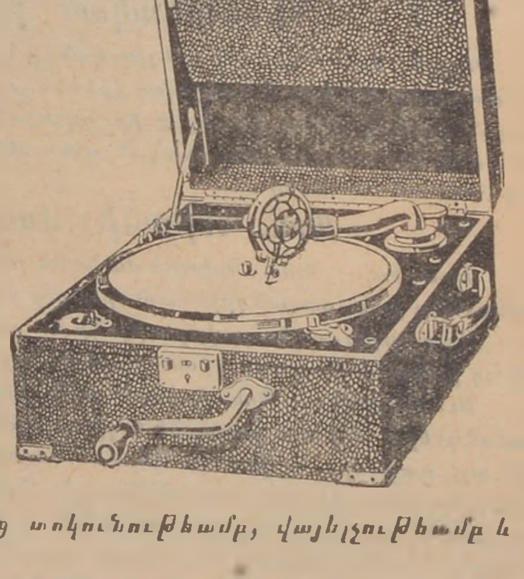

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մարքաներու հետ կը մրցին Ափոլլօ ֆօնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մոտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։
APOLLO GRAMOPHONE Co. L[td]
(of London)
ԱՓՈԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորձեցէք եւ տեսէք՝ ամէն ձեւի, ոճի եւ մեծութեան ֆոնոգրաֆներ, մատչելի գին, վճարման դիւրութիւններ։
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սուրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.—
ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
KOURKEN SINANIAN, Boite Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

Թուրքերու մեծ մասը։ Կ'սկսի կասկածի կախ գերեզմանատունին մէջ, որ կը գտնուի գիւղի եղերքին վրայ, Գերեզմանատան կողմը գտնէք մեղր կ'ունենայ կուրծք ու կուրծք։

Վերայ կը հասնին շուտով Սմբատ, Իսօն, Փօղոս, Աստուր և կը ծածկեն գերեզմանոցը կատարելապէս զօրքերու դիմակներով։ Ողջ Մանցորդները կը փախչին կերպով մը իրենց վախկոտ և անարգ զօրապետին հետ միասին։ Երբ գիւղը պարպուեցաւ Թուրքերէն, Անդրանիկ գիւղը ամբողջովին գրաւեց։

Գիւղին եկեղեցին ամենաբարձր տեղը ըլլալով, անոր վրայ դիրքեր շինել տուաւ Անդրանիկ։ Անդրանիկ կը հրամայէ եկեղեցիին զանգակները հնչեցնել յաղթութեան համար բոլոր գիւղերուն կողմէ մասին։

Անդրանիկ իր զինուորները կը դասաւորէ հետեւեալ կերպով. Իսօն, Սմբատ և Փօղոս կը բռնեն գիւղին հարաւային կողմը։

Մկրօն և Հայրաք կը բռնեն Արեւելեան կողմը։ Անդրանիկ, Աւետիս, Մէշէտին կը բռնեն հիւսիսային կողմը, իսկ արեւմտեան կողմի եկեղեցիին դիրքերը Թումանեան, Արամ, Աստուր և ուրիշ չորս ընկերներ։ Անկնկալ կ'արգիլէ մեր զինուորներու պաշտպանողութիւնը, կ'երթեն և կը պարեն։ Բայց պատը երկար չի տեւեր, որովհետեւ Ալայ պէյը 60.70 ձիաւորներով կուգայ գիւղ հասցնելու համար մեր անկախները։

Անդրանիկ կը հրամայէ մէկ հատ գնդակ արձակել։ Սոսկին գնդակը վար կը գլորէ յատակապէս ձիաւորը։ Ձին վար կը հնէ իր վրայի զինովը և կուգայ գիւղը։ Մերինները կը բռնեն ձին։

Կը սկսի կռիւ և կռւարաները։ Անդրանիկ կը հրամայէ պահպանողներուն հնչեցնել ԶԸ փողերցնել։

Եկեղեցիի զանգակներու զօրանջին հետ միամամա-

նակ կը սուլեն մեր յեղափոխականներու գնդակները։ Անդրանիկ Տուրարի միջոցաւ լուր կուտայ իր բոլոր ընդհանուր, որ մաւմը կոխելուն՝ ամէն մարդ հանդերձ Մուրատ գետին ափը։

Իրիկուան ամէն մարդ կը հաւաքուի որոշուած տեղը ճիշդ ատենին։ Գիւղերը կ'անցնին գեաղ։ Թշնամին իր հրացանաձգութիւնը կը շարունակէ մինչեւ լոյս պարապ տեղը՝ մինչեւ առաւօտ կ'իմանան, որ հայ Ֆէտայիները հեռացած են։

Թշնամին կը կորսնցնէ 40, մեռելները կը կորսնցնեն մէկ հոգի։

9.— ՇԱՄԻՐԱՄԻ ԿՌԻՒԸ

Ցուլիս 17ին նոր կռիւ մը կը սկսի Շէյխ Իւսուֆ գիւղին մէջ։ Երբ զօրքերը գիւղին վրայ կ'ուզեն յար ձակուիլ կողոպտելու համար, մի քանի Ախլաթցի կրօրին Հայեր և անգացիներ, հրացանը ձեռք դուրս կուգան գիւղը պաշտպանելու։ Դիմադրութիւնը շատ յաջող կ'անցնի մինչեւ կէսօր։ Բայց կէսօրէն վերջ Թշնամին իր ուժերը շատցնելով՝ աւելի ամուր կը պաշարէ գիւղը։ Կռուողները կը քաշուին եկեղեցին. գլուխն և աչքառեղէն կը շարունակեն կռիւը, աւելի վերջ պաշտօնարուած կը լեցնեն եկեղեցիին մէջ պաշտպանուելով շարունակել դիմադրութիւնը, որը կը տեւէ մինչեւ ժամը 2. փամփուշտ պաշարը վերջացած լինելով՝ կը դադարեցնեն դիմադրութիւնը։ Թշնամին խոսեր բերելով կ'այրէ եկեղեցին, ինչպէս և մէջը պաշտպանողները։ Թուով 12 հոգի։

Այս կռիւներէն յետոյ դաշտի մէջ բոլորովին կը դադրի երթեւեկութիւնը, Թուրքերը չեն համարձակիր դուրս գալ Ֆէտայու աչէն, իսկ Հայերը դուրս չեն ելլեր, վախնալով, որ մի քուցէ Թուրքերու վրէժ-

ՕՐՆԷՔ ՏՈՒՆՆ ՔԵԶԻ
եւ
ԱՍՏՂԸ ՔՈՒՕՒ ՊԻՏԻ ՕՐՆԷ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն
Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.
որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։
Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սամոյ Օթելի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
Աւանդի պարտամուրհակ
ՕԺԻՏ
Երաշխաւորեալ տոկոս 6%, Ամէն դատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք՝
վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։
Մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։
Ամէն բացատրութիւն ուղղել՝ B.P. 821, Beyrouth